

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit22-02-030>

DOI: 10.30890/2567-5273.2022-22-02-030

УДК 338.1

PRIORITY AREAS OF MEASURES FOR THE RESTORATION AND DEVELOPMENT OF UKRAINE IN THE FIELD OF IMPLEMENTING THE POLICY OF "OPEN CITIES"

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЩОДО ЗАХОДІВ З ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ У СФЕРІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛІТИКИ «ВІДКРИТОСТІ МІСТ»

Zhylynska L.A. / Жилінська Л.О.

d.e.s., as.prof. / д.е.н., доц.

ORCID: 0000-0002-7524-4507

State Organization "V. Mamutov Institute of Economic and Legal Research of NAS of Ukraine", Kyiv Maria Kapnist str. 2, 03057
Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова НАН України», Київ, вул. Марії Капніст 2, 03057

Анотація. В роботі визначено, пріоритетні напрями щодо заходів з відновлення та розвитку України у сфері впровадження політики «відкритості міст». Доведено, що процеси цифровізації міст та сіл щодо можливості дізнаватися більше про діяльність уряду і створювати нові інструменти та ідеї досі є млявими і здебільшого відбуваються у великих містах. Визначено, що для підтримки темпів розвитку та подальшого посилення економічного зростання в Україні, необхідно поширення практики використання відкритих інформаційних даних щодо управління містом у вільному доступі під потреби громадянського суспільства для створення нових рішень для міста і його жителів.

Ключові слова: відкритість, місто, інформація, розвиток, напрями

Вступ.

Одинадцята ціль сталого розвитку, яку ухвалено на Саміті ООН зі сталого розвитку на період до 2030 року, полягає у забезпеченні відкритості, безпеки, життєстійкості та екологічної стійкості міст і населених пунктів, де жителі мають гідний рівень життя, формуються засади економічного процвітання та соціальної стабільності без завдання шкоди довкіллю, орієнтовані на впровадження цифрових технологій. Згідно прогнозних даних Організації Об'єднаних Націй, до 2050 року майже 65% населення буде проживати у мегаполісах [1,2].

Глобальні зміни, що відбуваються внаслідок революції в інформаційних технологіях в галузі телекомунікацій, розширення можливостей інтернету, сенсорних технологій, автоматизації і штучного інтелекту, smart-мережі, smart-адміністрації, системи "розумного" міського транспорту, водопостачання та поводження з відходами, сприяють створенню нових рішень для міста і його жителів.

В Україні процеси цифровізації міст досі є млявими, здебільшого відбуваються у великих містах, а власне smart-ідеї більшою мірою є популістськими. Органи влади та адміністрації міст у межах реформування своєї діяльності публікують дедалі більше відкритої інформації, тобто інформації, до якої будь-хто має доступ (приватні особи, компанії, журналісти та громадянське суспільство), щоб мати можливість дізнаватися більше про діяльність уряду і створювати нові інструменти та ідеї.

З огляду на це особливої актуальності у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану відповідно до статті 121 Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. №64 “Про введення воєнного стану в Україні” набувають визначення пріоритетних напрямів щодо заходів з відновлення та розвитку України у сфері впровадження політики «відкритості міст».

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженням та розробкою плану пріоритетних напрямів відновлення та розвитку України відповідно до Указу Президента від 21 квітня 2022 року №266/2022 займалися представники робочої групи Національної ради з відновлення України від наслідків війни по 24 напрямам. До складу групи ввійшли, як члени Ради, так і представники центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, провідні вітчизняні та іноземні фахівці, а також експерти у відповідних сферах.

Постановка проблеми.

Метою статті є визначення пріоритетних напрямів щодо заходів з відновлення та розвитку України у сфері впровадження політики «відкритості міст».

Результати дослідження.

Відкритість міст і застосування цифрових технологій допомагає економіці зростати, підвищуючи ефективність діяльності суб'єктів господарювання, що, в свою чергу, створює передумови зростання продуктивності праці, зайнятості та підвищення рівня добробуту населення.

Згідно даних міжнародного статистичного агентства Statista, у 2020 р. провідними регіональними центрами впровадження smart-технологій є США, де частка витрат на розвиток технологічних ініціатив та проєктів smart-міст складає 25,9%, Китай – 24,5% та Японія – 6,1%, країни Західної Європи – 24,7% [3]. У 2019 р. витрати країн світу на впровадження програм розвитку відкритості міст становили понад 608 млрд. доларів, за 2020 р. цей показник зріс на 11,7%, склавши вже 679,5 млрд. доларів, а у 2024 р., за прогнозами перевищить \$1 трлн. [3].

Перший документ ЄС, який затверджено у 2020 р., «Цифрова Європа» (Digital Europe Programme) з бюджетом 7,5 млрд. євро, присвячений відкритості міст та орієнтований на такі сфери, як цифрова техніка, кібербезпека, цифрові державні послуги, “зелений” перехід, перетворення та навички, забезпечення широкого використання цифрових технологій в економіці та суспільстві [4]. Програма доповнює такі програми ЄС, як Horizon Europe (документ щодо досліджень та інновацій), а також Фінансовий механізм для інфраструктурного з'єднання Європи (Connecting Europe Facility – Digital). Також, важливу роль у побудові науково-дослідної та інноваційної інфраструктури, а також наданні послуг для бізнесу відіграє Європейський фонд регіонального розвитку, бюджет якого складає 226 млрд. євро на 2021-2027 рр. [5]. Програми Фонду орієнтовані на фінансування модернізації інфраструктури, розвиток досліджень і розповсюдження інновацій усіма регіонами та економічними секторами.

Оскільки політика відкритості міст спрямована на економічне, соціальне та територіальне єднання, зменшення нерівності, структурну перебудову та відродження слаборозвинутих регіонів, поширення smart-технологій та, відповідно, розбудова “розумної” інфраструктури потребує належного фінансування. Але, враховуючи складний характер інфраструктурних рішень, інституційні та законодавчі умови, в яких ці інвестиції здійснюються, сприяння інвестиціям у smart-інфраструктуру вимагає цілісного підходу (що охоплює взаємопов’язані характеристики), щоб розвиток інфраструктури мав змогу забезпечити найвищі вигоди. Фінансування smart-інфраструктури має відображатися у довгострокових стратегічних рішеннях, які необхідно ухвалювати з урахуванням загальної інноваційної політики держави. Загалом, підтримка інвестицій у smart-інфраструктуру має бути важливим пунктом як місцевих, так і національних стратегій розвитку.

Для підтримки темпів розвитку політики «відкритих міст» і, завдяки цьому, – подальшого посилення економічного зростання в Україні, необхідно: забезпечити якомога ширші можливості для використання відкритих інформаційних даних у вільному доступі; пристосовувати політику управління містом під потреби користувачів за допомогою створення механізмів зворотного зв’язку для користувачів відкритих інформаційних даних у приватному секторі й громадянському суспільстві, щоб вони могли давати поради щодо якості даних і корисності для них; переймати найкращі практики з усього світу й далі посилювати свої позиції в міжнародних рейтингах; забезпечити приєднання всіх регіонів України до Європейської платформи smart-спеціалізації (S3 Platform) з метою відкриття доступу регіонам України до інструментів платформи; впровадити електронні освітні системи для закладів освіти; забезпечити розбудову телемедичної мережі для надання медичної допомоги пацієнтам у важкодоступних містах; забезпечити цифровізацією систему надання послуг у сфері соціального захисту тощо.

Висновки.

Таким чином, для України найближчим часом доцільним є варіант економічного розвитку, орієнтований на створення принципово нової технічної бази виробництва, прийняття smart-рішень, впровадження політики «відкритих міст», формування людського капіталу, здатного ефективно використовувати новітні інформаційні технології.

При цьому впровадження політики «відкритості міста» та цифровізації міст України потребує:

- активної підтримки Урядом подальшого розвитку та стимулювання інновацій;
- тісної взаємодії державного та недержавного секторів для ініціювання, модифікації та розповсюдження smart-технологій;
- визначення механізмів фінансування smart-технологій;
- координації взаємодоповнюваної інноваційної діяльності, яка здійснюється університетами та науково-дослідними інститутами, державними установами, галузевими асоціаціями тощо, а також впровадження механізмів співпраці та партнерських відносин з виробничим сектором.

Література:

1. Укрінформ. Населення світу до 2050 року сягне 9,7 млрд осіб –ООН. URL:<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2673471-naselenna-svitu-do-2050-roku-sagne-97-milarda-osib-oon.html> (дата звернення: 09.07.2022)
2. Жилінська Л.О., Кучерова Г. Ю., Тарасевич О. В. Застування концепції Smart-city до вирішення завдань відновлення та розвитку сфер життєдіяльності міст на постконфліктних територіях України. Економіка та право. 2020. № 4. С. 51-58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpr_2020_4_8
3. Міжнародне статистичне агентство Statista URL:https://www.statista.com/markets/?kw=statista&crmtag=adwords&gclid=Cj0KCQjwIK-WBhDjARIsAO2sErReiz_tw5JHNI5EYp5iQaZ4O8k27-DqbR8slERNLHGz-mcK2LjhEZQaArj2EALw_wcB (дата звернення: 09.07.2022)
4. EUcaals (2022) Digital Transformation in Europe: Stepping to the future. – EUcalls, 4 June 2020, URL: <https://eucalls.net/blog/digital-transformation-in-europe>. (дата звернення: 09.07.2022)
5. European Commission (2020) Digital Europe Programme. – European Commission, 14 December 2020, URL:https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2406 (дата звернення: 09.07.2022)

References

1. Ukrinform (2022) “The world population will reach 9.7 billion people by 2050-OON” URL:<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2673471-naselenna-svitu-do-2050-roku-sagne-97-milarda-osib-oon.html> (Accessed: 09.07.2022)
2. Zhylyns'ka L.O., Kucherova H. Yu., Tarasevych O. V. (2020) “Application of the Smart-city concept to solving the tasks of restoration and development of spheres of urban life in the post-conflict territories of Ukraine” *Ekonomika ta pravo*. № 4. S. 51-58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpr_2020_4_8
3. Mizhnarodne statystychne ahentstvo Statista. URL:https://www.statista.com/markets/?kw=statista&crmtag=adwords&gclid=Cj0KCQjwIK-WBhDjARIsAO2sErReiz_tw5JHNI5EYp5iQaZ4O8k27-DqbR8slERNLHGz-mcK2LjhEZQaArj2EALw_wcB (Accessed: 09.07.2022)
4. EUcaals (2020) “Digital Transformation in Europe: Stepping to the future. – EUcalls, 4 June 2020”, URL: <https://eucalls.net/blog/digital-transformation-in-europe>. (Accessed: 09.07.2022)
5. European Commission (2020) “Digital Europe Programme. – European Commission, 14 December 2020”, URL:https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2406 (Accessed: 09.07.2022)

Abstract. *The paper identifies priority directions for the restoration and development of Ukraine in the sphere of implementation of the "openness of cities" policy. It has been proven that the processes of digitization of cities and villages, as well as the opportunity to have more information about the activities of governing bodies and to create new tools and ideas, still have a slow ongoing process and mainly take place in large cities. It is determined that in order to maintain the pace of development and further strengthen economic growth in Ukraine, it is necessary to spread the practice of using open information data on city management in free access to meet the needs of civil society in order to create new solutions for the city and its residents.*

Key words: *openness, city, information, development, directions*

Статтю відправлено: 28.08.2022 р.

© Жилінська Л.О.